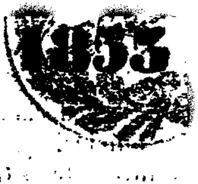
No 1390

1853

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

DEZE COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 6,00, franko door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau der COURANT.

WOENSDAG, 9 NOVEMBER.

AMSTERDAM, 8 November.

Wij hebben de memorien van beantwoording op de voorloopige verslagen der Kamer ontvangen. De regering is daarbij niet zeer uitvoerig noch ook zeer gehaast geweest. Bij de op handen zijnde beraadslagingen zal de gelegenheid niet bestaan om ze wijdloopig mede te deelen of om ze te bespreken. Wij zullen desniettemin trachten den hoofdinhoud daarvan te doen kennen.

Bij hoofdstuk I heeft de regering weersproken de algemeene bemerkingen ter gelegenheid der begrooting gemaakt.

Enkele leden, de heeren Groenen, hadden meerdere inlichtingen gevraagd omtrent de beginselen van wetgeving en staatsbeheer. Het antwoord der regering is geheel niet vriendelijk. Zij zegt zich niet verpligt te achten die te geven, op grond der aangevoerde beweegredenen, dat de aanneming der staatsbegrooting moet worden beschouwd als een blijk van vertrouwen. De regering meent te regt, dat op de aanneming der begrooting andere beweegredenen dan die van vertrouwen invloed moeten hebben, namelijk het besef der noodzakelijkheid, dat er in het staatsorganismus geene stremming of stilstand plaats hebbe. Desniettemin antwoordt de regering, maar zij meent onverpligt, dat hare beginselen reeds zijn blootgelegd in het verslag aan den Koning van 26 April jl. waaraan zij beweert getrouw te zijn gebleven.

Reeds streeft zij er bij voortduring naar om, waar dit mogelijk is, in de toepassing der verordeningen, de werking eener te ver gedrevene centralizatie te temperen, voegt zij er tusschen twee haakjes bij, zulks kan uit den aard der zaak minder aan het algemeen blijken. Men zal dat dan op goed vertrouwen hebben te gelooven.

Intusschen, de regering heeft het noodig geacht omtrent een beginsel, meerdere opening te doen. Ook zij vindt het meer geraden te trachten partieële verbeteringen in de wetgeving, door wijziging of aanvulling tot stand te brengen, dan op algeheele hervorming en herziening aan te houden. Wij vernemen zulks niet zeer veel genoegen, omdat het systeem van partieële verbetering vruchtbaarder zal zijn in praktikale uitkomsten.

Op het verwijt van de dorheid der memoriën van toelichting heeft de regering geantwoord, dat het hare bedoeling niet is om aanleiding te geven tot veel redeneringen en beschouwingen, welke zeer geschikt zijn om de aandacht af te leiden van het eigenlijke onderwerp. En dewijl nu bij eene begrooting gelden worden aangevraagd, zoo behooren cijfers te worden aangevoerd om te regtvaardigen hetgeen men noodig heeft geacht. Mogten er leden zijn, die hierbij eene quæstie van vertrouwen zouden willen stellen, de regering zal haar afwachten. Voor het overige zal het aan die leden vrijstaan, die meerdere inlichtingen verlangen, ze bij elk hoofdstuk aan te duiden, opdat de regering ze als nog geven kan, of aantoonen kunne dat zulks onnoodig is.

Verder beweert de regering, dat men zonder grond bij haar de strekking meent te ontwaren om de begrooting te verhoogen. Zij wijst te dien einde op de werken van openbaar nut, die het meerder aangevraagde behoeven en zonder welke de begrooting die van vorige jaren niet zeer zou te boven gaan.

Ook verzekert zij, dat de begrooting den waren stand van zaken geeft. Als de uitgaven voor de droogmaking van het Haarlemmermeer en voor den Rijn-Spoorweg benoodigd, daarop nog niet voorkomen, dan is het slechts daarom, omdat de hoeveelheid dier uitgaven bij het vaststellen der begrooting niet met genoegzame zekerheid bekend was. En wat de vermeerderde kosten voor het departement van oorlog betreft, zij zijn niet aangevraagd, omdat de noodzakelijkheid daarvan niet zou zijn gebleken. Wat een zonderling *initiatief* bij den minister van oorlog ligt er niet in dat antwoord der regering?

Eindelijk meldt men, dat de vereffening van onze vorderingen omtrent Luxemburg op weg zal komen om te worden beëindigd; terwijl in den stand van de verhouding van Limburg tot den Duitschen Bond geene verandering is gekomen.

Bij hoofdstuk II geeft de regering te kennen, dat zij eene spoedige reorganizatie van den raad van state wenscht; zij durft niet beloven dat deze wet nog gedurende deze zitting zal worden aangenomen; maar zij deelt toch mede dat daartoe pogingen worden aangewend.

Bij hoofdstuk III wordt verklaard, dat niet *eenige* cijfers, maar *de* cijfers zijn geleverd voor de toelichting der begrooting benoodigd. De regering beseft niet hoe men kan wenschen dat bij de begrooting gevoegd wordt een overzigt van de werkzaamheden onzer buitenlandsche missiën in het belang van handel, wetenschap en nijverheid. Mogt zulk eene verantwoordiging noodig zijn, de regering meent dat zij geene plaats vindt bij de begrooting.

De regering schijnt het stelsel, vroeger uit bezuinigings-zucht aangenomen, om missiën te vereenigen, niet zeer genegen. Sommige vereenigingen van buitenlandsche zendingen schijnt zij evenwel te willen behouden, namelijk in de Duitsche Staten, waar het om den aard der onderhandelingen en de plaatselijke afstanden genoegzaam kan. Elders schijnt zij plan te hebben, om afzonderlijke agenten te benoemen, alhoewel zij voor 's hands nog niet tot een bepaald besluit is gekomen. Intusschen, wat de missie te Rome betreft, zij acht dat het niet doelmatig zou zijn die missie op dit oogenblik in te trekken. Aan de bezwaren van de vereeniging der missiën te Rome en te Turijn zal zij trachten te gemoet te komen.

Bij hoofdst. IV wordt aangedrongen op de onmogelijkheid om al de gevraagde inlichtingen te geven; en vooral wordt er warm opgekomen tegen het verwijt, dat dit departement, met het oog op de Grondwet, nog zoo vele verpligtingen te vervullen heeft. Dat is de schuld der regering niet, wordt er met andere woorden gezegd. De hoofden van dit departement hebben achtervolgens al de organieke wetten voorgedragen, die tot hun ministerie behoorden; maar zij vonden bij de vorige Kamer een tegenwerking, waardoor het onmogelijk is gemaakt dat zij tot stand kwamen.

Het besluit van 24 Sept. jl. waarbij eene staatskommissie voor het ontwerpen eener wet op de regterlijke magt is benoemd, wordt verdedigd op grond: dat de ministers van Justitie, die den tegenwoordigen minister zijn opgevolgd, afgeweken zijn van de omtrekken door den heer Donker Curtius in 1848 aangegeven. Die omtrekken waren gemaakt naar het beginsel van bezuiniging, in den toenmaligen toestand der schatkist onvermijdelijk geacht. Dewijl men evenwel nu tot andere gedachten is gekomen, namelijk dat tot hoofdbeginsel bij de regterlijke organizatie niet mag worden genomen het denkbeeld van bezuiniging, zoo laat de minister zijne omtrekken van 1848 los. En dewijl ook de pogingen der twee andere ministers zijn mislukt, zoo heeft hij een nieuw en grondig onderzoek noodig gevonden, om zich onpartijdig te doen voorlichten wat het belang eener goede regtsbedeeling vordert.

Ook de regering meent, dat het tijdstip niet geschikt is, om een geheel nieuw wetboek van strafregt te ontwerpen; maar zij zal trachten het bij gedeelten te wijzigen, waar zulks behoefte is.

Bij hoofdstuk V zegt de regering dat zij de vraag in overweging neemt of de bezwaren der kieswet door eenige leden vermeld, kunnen worden opgeheven.

Teregt vereenigt zich de regering met die leden, die niet willen dat werken van openbaar nut, om een valsch systeem van bezuiniging zullen achter blijven. Reeds al te lang is, om den vroeger slechten toestand der schatkist, veel wat nuttig en zelfs wat noodzakelijk was op de lange baan geschoven. En is het niet daaraan toe te schrijven dat wij, in vele punten, tot groote schade van het land, achterlijk zijn bij andere volken van Europa, om van de Amerikanen niet te spreken? De regering verklaart, dat zij alleen het noodzakelijke onderneemt. Wij gelooven 't wel. En wij zouden gemakkelijk het bewijs kunnen leveren, dat al het noodzakelijke zelfs niet eens gedaan wordt. Het antwoord der regering op vele aanmerkingen omtrent dit departement kunnen wij niet volgen. Zoo het noodig mogt zijn komen wij later op sommige onderdeelen terug.

Bij hoofdstuk VI, Hervormde en andere Eerediensten, zet de regering haar gevoelen uiteen, waarom zij meent dat de departementen moeten worden behouden. Dit vraagstuk is door ons meermalen behandeld; het is immers sinds 1848 hangende gebleven. De regering heeft wel eenigzins breedvoerig, maar ongelukkig niet zeer krachtig geargumenteerd. De fout zit evenwel minder in de argumenten, dan in de antecedenten van ons gouvernement gedurende de jongste maanden, welke antecedenten in strijd schijnen met hetgeen nu wordt beweerd.

Met belangstelling merken wij de volgende paragraaf in het antwoord der regering op: „Wat betreft de vraag van enkele leden, of de regeling der kerkgenootschappen enkel als partikuliere genootschappen wordt beschouwd, zal het uit het vorenstaande genoegzaam blijken, dat de regering, lettende op den aard, het wezen en het veel omvattende der kerkgenootschappen, en voor oogen houdende het VIde hoofdstuk der Grondwet, geheel en afzonderlijk handelende van de godsdienst, de kerkgenootschappen geenszins met bloot partikuliere genootschappen gelijk acht." Dat is iets; maar nog niet heel veel gezegd. De waarde, die de regering aan de kerkgenootschappen toekent, is daarmee volstrekt niet uitgemaakt. En wij vreezen, dat de *Nederlander* zich te vroeg vrolijk heeft gemaakt over en te veel beteekenis geeft aan hetgeen de regering hier zegt.

Bij hoofdstuk VII verklaart de regering, dat zij door de medewerking, welke zij bij de hoofden van het R. K. Kerkgenootschap heeft ontmoet, zich nu reeds in staat bevindt, om te kunnen voldoen aan den algemeenen wensch betrekkelijk het invullen der benoodigde geldsommen voor de aanvankelijk *pro memorie* uitgetrokken artikelen.

Uit den uitgewerkten toelichtenden staat blijkt dat op de begrooting van uitgaven zijn uitgetrokken voor vijf kerkvoogden ƒ 12,500, en voor vijf sekretarissen ƒ 2,000.

Wij vinden in de *Emancipation* van Brussel het antwoord van den Kardinaal Antonelli op de laatste nota van onzen minister van Buitenlandsche Zaken. Wij haasten ons hier de vertaling van dit merkwaardig stuk te laten volgen.

Den Heer Buitengewonen Gezant en Gevolmagtigd Minister van Z. M. den Koning der Nederlanden bij den H. Stoel.

DALLE STANZE DEL QUIRINALE,
4 Aug. 1853.

De ondergeteekende, Kardinaal Sekretaris van Staat van Z. H. heeft de verschuldigde aandacht verleend aan al hetgeen vervat is in de Nota door Uwe Excellentie aan hem gerigt op den 9 Julij jl. en kort daarop in de Nederlandsche dagbladen gepubliceerd, dienende tot repliek op de bedenkingen door hem aangevoerd, ter gelegenheid van het vroegere vertoog van U. E. betreffende de eenige zinsneden der Pauselijke allokutie van den 7 Maart dezes jaars, en andere omstandigheden in verband staande met de Bisschoppelijke Hierarchie, nu onlangs door den H. Stoel ten behoeve der Katholieken in het Koninkrijk der Nederlanden weder georganizeerd.

Daar U. E. het voornemen niet heeft om over de hierboven genoemde Pauselijke allokutie in nieuwe diskussie te komen, zoo onthoudt ook de ondergeteekende zich gaarne van op dat punt in nadere redeneering te treden, daar het hem als genoegzaam toeschijnt, zich aan de reeds gegevene ophelderingen te refereeren, als voldoende om den opgevatten pijnlijken indruk bij uwe Koninklijke regering te verdrijven en daarmede zelfs den grond weg te nemen van het protest, hetwelk men thans in het voorbijgaan, goedgevonden heeft te herhalen.

Met hetzelfde inzigt, om overtollige uitwijdingen te vermijden over de reeds in zijn voorgaande antwoord betoogde zaken, bepaalt de ondergeteekende zich er bij, met hier ten volle te bevestigen al hetgeen door hem

werd aangevoerd, om te bewijzen dat het der Koninklijke Nederlandsche regering niet ontbroken heeft aan de officieele (1) mededeeling, door den Pauselijken Internuntius te 's Gravenhage gedaan, omtrent de wijze van herstel der bovengezegde Hierarchie. En het is hem als nu dienstig tot een afdoend bewijs van het gebeurde, er nog bij te voegen, dat hij de gunstige gelegenheid heeft gehad om de aangehaalde dokumenten aan den aanzienlijken persoon te kunnen vertoonen, wien op dit oogenblik eene buitengewone zending bij den H. Stoel ter vereffening der tegenwoordige geschillen, is opgedragen.

Het punt hetwelk in de Nota van U. E. bijzonderlijk wordt beoogd, is het argument dat de ondergeteekende ontleende aan de verklaring door het Nederlandsche ministerie aan den Pauselijken Internuntius officieel afgelegd bij zijne Nota van den 24 Maart 1852, welke zegt, dat de Katholieke Kerk zich kan organizeeren zoo als het haar voegt, aangezien de vrijheid daartoe door de Grondwet van het Rijk verleend is aan elke godsdienstige vereeniging. Het is hier van geen groot aanbelang om in oogenschouw te nemen de opmerking vervat in de oorspronkelijke paragraaf der Nota, te weten, dat het mogelijk is dat het Ministerie het tegenwoordig Nederlandsche kabinet is voorafgegaan, zich met geen genoegzame duidelijkheid en naauwkeurigheid heeft uitgedrukt ten opzigte der beginselen strekkende om de juiste verhouding te bepalen, door de wet des Koninkrijks aan de godsdienstige vereenigingen toegekend.

Wat van veel meer gewigt is, en geene geringe bevreemding wekt, is de konkluzie gesteld aan het slot van die paragraaf, alwaar wordt gezegd, dat, welke ook de uitdrukkingen zijn, waarvan men zich in de nota's van het opgehouden ministerie heeft bediend, deze dan toch noch het karakter, noch de waarde eener bekrachtigde overeenkomst hebben, dat zij blijven eenvoudige nota's, die alleen strekken om het gevoelen te doen kennen van het ministerie, waarvan zij zijn uitgegaan.

Het heldere verstand en het uitstekende oordeel van U. E. zijn den ondergeteekende te zeer bekend, om te kunnen twijfelen dat bij een kortstondig nadenken over den zin besloten in de boven aangehaalde uitdrukkingen, U. E. niet ten volle de verre strekking er van bevroedt, en niet inziet de gevolgen, die er uit zouden voortvloeijen, tegenstrijdig met de algemeen gevestigde beginselen van het regt der volken. Immers in het tegenwoordig geval geldt het nota's, afgegeven, zoo als het U. E. wel bekend is, met het karakter van volkomen gezag, wanneer men let op haren vorm en daarenboven op de omstandigheid waarin zij verschenen, toen namelijk na het voeren van lange onderhandelingen, officieel door den Pauselijken Internuntius aan de Koninklijke regering der Nederlanden was aangekondigd, dat Z. H. van meening was, dat het oogenblik was aangebroken, om de langdurige en dringende beden der katholieke bevolking van dat koninkrijk te bevredigen met, tot hun geestelijk voordeel, de zoo gewenschte Bisschoppelijke Hierarchie te herstellen.

Tot meerder bewijs van het publiek karakter dier stukken zou men kunnen aanhalen, de eigene daarin aangegevene bewoordingen, en wel bijzonderlijk die van de nota van den 24 Maart 1852, waarin de minister-onderteekenaar het woord voerende, in naam van zijnen vorst en regering, ten laatste konkludeert, dat hij is *gemagtigd* (*autorisé*) te verklaren, enz.

Hieruit ontwaart men ten klaarste, dat die nota, zoo als ook de opvolgenden over hetzelfde onderwerp, is eene ware en wezenlijke mededeeling der gevoelens van den Vorst en de Nederlandsche regering; en alzoo is het in openlijke tegenspraak met haren duidelijken tekst, die te willen tellen als stukken, alleen dienende te doen kennen van het ministerie waarvan zij zijn uitgegaan.

Maar, zonder dat het noodig zij tot de kracht der letterlijke bewoordingen dier nota's de toevlugt te nemen, is het genoeg alleen haren waren inhoud te noemen. En zoo is het dat het opgehouden Nederlandsche ministerie met die nota's dit tweevoudig doel had: om te verklaren de vrijheid aan de Katholieken door de Grondwet van het Rijk toegekend, wat aangaat de Bisschoppelijke Hierarchie, welke de Apostolische Stoel zich voorbereidde ten hunne behoeve te organizeeren en om van hem als equivalent te vragen de afschaffing van het konkordaat van 1827 en der opvolgende akte van overeenkomst van 1841, daar het aan het ministerie toescheen dat anders de betrekkingen tusschen de Nederlandsche regering en de Katholieke Kerk voor de toekomst, zouden steunen op eenen grondslag van dubbelen aard, alhoewel haar door den H. Stoel reeds was verklaard, dat bij het herstel der katholieke Hierarchie in het Rijk, die vroegere verdragen zouden blijven als ter zijde gesteld en in hunne werking opgeheven stukken, aangezien de rezultaten die daaraan geldend uit de herstelde Hierarchie, voor de Kerk zouden ontspruiten.

(1) Dit moet eene fout zijn van den Vertaler, die het stuk in het Fransch heeft overgebragt. Officieele kennisgeving heeft er niet plaats gehad. Er zal dus staan *officieuse mededeeling*.
RED.

Het is dus klaarblijkelijk dat de genoemde stukken van het opgehouden ministerie in substantie eene zeer gewigtige overeenkomst met den H. Stoel tot onderwerp hadden, en dat bij gevolg zij als zoodanig vestigen eene voorwaarde van ware en wezenlijke solidariteit tusschen het ministerie zelf en dat hetwelk onlangs is opgevolgd en even zoo ook die andere, welke in het Rijk nog kunnen opvolgen. — En deze deductie kan, zoo als U. E. in zijn rigtig en helder doorzigt wel onderscheidt, nimmer worden betwist zonder te vervallen in gevolgen die strijden met de vastgestelde beginselen van het publieke regt. Want daar in zoodanig geval wordt omvergeworpen de algemeene orde, afgeleid uit het regt der volken voor de regelmatigheid en vastheid der diplomatieke betrekkingen en tusschen de verschillende staten, zoo zoude het gewone gezaghebbende middel ophouden; dat om tusschen de eene regering en de andere de onderhandeling en de beëindiging der zaken te verzekeren; ook zoude men omtrent het wederkeerig besprokene en vastgestelde, noch zeker noch gerust kunnen zijn, wanneer daaraan niet verbonden waren de eigene uitwendige formaliteiten der internationale overeenkomsten. Van zulke denkbeelden ontwaart men duidelijk de onhoudbaarheid, terwijl daarentegen door ondervinding rustende op grondregels van het publieke regt, wordt bewezen, dat de officieele ministeriëele korrespondentie is bestemd om de afspraken en betrekkingen tusschen de verschillende regeringen te bevestigen, om over en weer zaken van het hoogste belang te behandelen en die te sluiten, en zelfs om zamenwerkingen en overeenkomsten te doen ontstaan die in den grond de innerlijke kracht en waarde der plegtige Traktaten zelve bereiken.

Te midden van zulke beschouwingen wil men echter hier gaarne verklaren, hoedanig deze ook hare aanleiding mogen vinden uit de openbaring van een gevoelen, niet overeenkomende met het wezen en de werking der ministeriële stukken, waaruit het bewijs werd ontleend ter regtvaardiging der Katholieke in het Koninkrijk der Nederlanden herstelde Hierarchie, dat men niet te min volkomen erkent, dat nimmer in den geest van het scherpzinnig en verlicht Gouvernement van U. E. eene wijze van zien kan ingedrongen wezen, gelijk aan den materieelen zin der hier boven aangehaalde uitdrukkingen.

Hierna zal de ondergeteekende in het voorbijgaan de opmerking aanvoeren, waarop men in de nota van U. E. nederkomt, wegens de behoefte om met het beginsel der Grondwet over een te brengen eenige in enkele plaatsen van het Nederlandsche Koninkrijk nog vigerende wetten, alvorens het herstel der Katholieke Hierarchie er volle uitvoering kunne erlangen. — Hij weet in waarheid niet hoe te verstaan dat de aangeduide wetten, in welk gedeelte ook van het rijk, invloed kunnen uitoefenen ten nadeele van de vrijheid der verschillende godsdienstige vereenigingen, zoo ruimschoots erkend en gewaarborgd bij de boven aangekondigde Grondwet, welke om hare algemeenheid en voorrang, natuurlijk aan zich ondergeschikt zoude moeten maken de andere hoe ook genaamde wetten, die in het Rijk vooral bestonden en botsen tegen de algemeene door de Grondwet gevestigde beginselen.

Maar hoe dit ook zij, het is dienstig om te dezen opzigte te doen uitkomen, dat door de Koninklijke regering geenerhande berekening aangaande zoodanig verschil van wetten gemaakt, noch eenige uitzondering is aangevoerd, hetzij in meergenoemde nota van den 24 Maart van het verloopene jaar, hetzij in andere daarop volgende in den loop der officieele korrespondentie gehouden met den Pauselijken Internuntius over het weder in werking stellen der Katholieke Hierarchie binnen het Rijk. En daar integendeel de regering zelve bij die gelegenheid rondborstig verklaarde, dat elke godsdienstige vereeniging vrij is om, wat hare eerdienst aangaat, zich te organizeeren op zoodanige wijze als haar voegde, en er derhalve geene verhindering bestaat voor de voltrekking der organizatie, welke de H. Stoel voornemens was aan de gevestigde Katholieke Kerk in de Nederlanden te geven; daarom heeft men thans goede reden voor het besluit, dat welke waarde men ook afleide uit de voorgestelde strijdigheid der wetten, men die niet kan beschouwen als toepasselijk op het geval der georganizeerde Katholieke Hierarchie, uit hoofde der voorafgegane zuivere en eenvoudige ministeriëele verklaring.

Overigens heeft het den ondergeteekende tot genoegen gestrekt te vernemen, dat de opheldering, door hem gegeven wegens den eed door de Bisschoppen bij hunne wijding af te leggen, en de wijze waarop te deze de zaken door den H. Stoel werden geregeld, het doel hebben bereikt van elke bedenkelijkheid bij de Koninklijke regering te doen verdwijnen. Het is niet noodig hierbij verder omtrent deze aangelegenheid nog andere inlichtingen te voegen, ten einde de regering nog meer gerust te stellen, daar er reeds gelegenheid is geweest om haar te doen hooren, dat alhoewel voor de zending der gewijde formulieren door de Prelaten der herstelde kerken de eed zij verleend volgens den ouden voorgeschreven vorm van het Roomsche *ritueel*, evenwel de inhoud van dusdanigen eed moet worden verstaan als overeenkomende met den zin der ingevoerde wijzigingen. Zoo als men reeds heeft kenbaar gemaakt en op nieuw weder hier verklaard, is de H. Stoel niet vreemd om te vergunnen, dat die Prelaten daarenboven in behoorlijke bewoordingen den civielen eed afleggen, en dat dienaangaande de Koninklijke regering een blijk erlange overeenkomstig hare verlangens betreffende hetgeen reeds in het konkordaat van 1827 was bepaald.

Dit alles zal zoo veel te meer aan den verheven Vorst der Nederlandsche Staten en aan zijne eervolle regering bewijzen, hoezeer de H. Stoel uit zijnen aard genegen is om de zaken in de godsdienstige verhoudingen te regelen naar de mogelijkheid uit het oogpunt der beste verstandhouding en overeenstemming tusschen hem en de regeringen, met welke het hem voorkomt te handelen. Ditzelfde zal tot bewijsgrond dienen om te erkennen, dat het niet aan den aard en de zwaarte der moeijelijkheden moet worden toegeschreven, dat somwijlen ook de H. Stoel zich niet bevindt in eenen staat van toegevendheid overeenkomstig de wenschen van een of andere regering: zooals juist geheurt met de verlangde veranderingen in de reeds georganizeerde Hierarchie voor de Nederlandsche Katholieken. Betreffende welke zaak bij gevolg de ondergeteekende zich hier moet beroepen op zijne voorgaande opmerkingen; terwijl het hem genoegen doet te hebben vernomen, dat de hooge regering van U. E. niet naliet het voorloopig besluit te achten, waartoe uit eigene beweging de H. Vader overging nopens de rezidentie des Prelaats van Utrecht; daar het hem overigens niet gegeven is om te kunnen treden in nieuwheden bij eene zaak welke regelmatig en loyaal tusschen den H. Stoel en de Nederlandsche regering was behandeld en vastgesteld, en welke in de reeds bekomene voltrekking volgens de algemeene wetten der Kerk zich essentieel verbindt met de betrekkingen der hooge waardigheid en der heilige pligten van haar verheven Hoofd.

Dit zijn de bedenkingen die de ondergeteekende over den inhoud der hier voorgenoemde nota aan U. E. moest doen uitkomen. Evenwel, terwijl hij steunt op hare waarde, rekent hij insgelijks zeer veel op de gezindheid, welke Zijne Koninklijke regering doet blijken om zich zoodanig met den H. Stoel te verstaan, dat weldra de verschijnselen der geschillen mogen verdwijnen, die tegen alle verwachting ontstonden in de omstandigheid dat de H. Stoel de stoffelijke voltooijing gaf aan eene zaak, die geheel was voorbereid, door tusschenkomst der onderlinge overeenstemmingen.

In dit levendig en vast vertrouwen neemt de ondergeteekende zeer gaarne de gunstige gelegenheid te baat, om aan U. E. op nieuw de gevoelens zijner bijzondere hoogachting te betuigen.

Oorlog van 1810. — Zijne oorzaken. — Aanval van den Russischen generaal. — De Engelsche vloot voor Konstantinopel. — De ambassade van den generaal Sebastiani.

Onze drie voorgaande artikels zijn toegewijd geweest aan de beschrijving der landen, uit een krijgskundig oogpunt beschouwd, die het tooneel der laatste veldslagen waren. Dezelfde gewesten zullen misschien wederom in alle rigtingen door de legers doorloopen worden. Geven wij thans eene beschrijving der krijgsoperatiën in de jaren 1810 en 1828. De gebeurtenissen van dien tijd, gelijk wij gezegd hebben, zullen ons eenig vermoeden van de waarschijnlijke kansen des tegenwoordigen oorlogs geven en ons bovenal, naar gelang de feiten zich ontwikkelen, ons ze doen begrijpen.

De oorlog van 1810 begon eigenlijk reeds in 1807, maar werd gedurende het gansche jaar 1808 door de tusschenkomst van Keizer Napoleon geschorst; met eenige meer kracht werd hij in 1809 en in 1810 krachtdadig door den generaal Kominski vervolgd; in 1811 werd door den maarschalk Kutusoff en laatstelijk door den admiraal Titschakoff een einde er aan gemaakt.

De vrede van Yassi, na de overwinningen van Suwarow in 1792 gesloten, had den Turk al zijne provinciën ten noorden der Zwarte Zee, van de Krim tot aan den Dniester ontnomen. Bovendien verkreeg Rusland een meer uitgebreid regt van beschermheerschappij op Moldavië en Wallachije, een regt waarvan de oorsprong opklimt tot aan het met den maarschalk Romanzoff in 1774 te Kaïnardji, nabij Silistria gesloten traktaat. Men heeft onlangs gezien dat hetzelfde traktaat van Kaïnardji door Rusland werd ingeroepen ter ondersteuning zijner tegenwoordige eischen.

Ingevolge het traktaat van Yassi, moesten de door de Porte gekozen Hospodars, wier funktiën aanvankelijk slechts drie jaren duurden, voor zeven jaren worden aangesteld. Later gelukte het aan Rusland twee aan zijne belangen en bedoelingen volkomen toegewijde en overgegevene Fanarioten te doen benoemen, namelijk Prins Ypsilanti en Prins Morousis. Die Hospodars gedroegen zich veeleer als Russische agenten, dan als door de Porte aangestelde hooge ambtenaren. Men oordeele over de geheime gevoelens van den eerste bij de herinnering, dat later in 1821 zijn zoon Alexander Ypsilanti trachtte Moldavië aan het hoofd der *Heteristen* in opstand te brengen.

lijk was de afzetting dier twee Hospodars, die den oorlog deed uitbreken.

De Turksche ministers zagen hunne gedragingen door de vingers, doordien hunne gewone hebzucht bevredigd werd door de kostbare geschenken, welke zij van hen ontvingen. Maar Frankrijk had destijds een bekwaam en waakzaam ambassadeur in den persoon van generaal Sebastiani, den adjudant des Keizers, wiens gezantschap vermaard is gebleven. Met schranderheid en werkzaamheid, met stoutmoedigheid en des noods geslepenheid en door aan een zwak gouvernement geestkracht en moed in te boezemen, vertegenwoordigde hij waardiglijk het toen ten toppunt zijner magt zijnde Fransche keizerrijk.

De generaal Sebastiani, die tegen het einde van 1806 in het land kwam, had den last om elke gunstige gelegenheid aan te grijpen, ten einde de Porte in een oorlog tegen Rusland te slepen. Frankrijk was toen in oorlog met deze laatste mogendheid. Na den slag van Austerlitz in 1805, had Keizer Alexander geen deel willen nemen aan den vrede van Presburg, die tusschen Frankrijk en Oostenrijk gesloten was, — en hij bleef in 1806 en 1807 als bondgenoot van Pruissen oorlog voeren. Frankrijks belang bestond dus in eene afwending te maken door middel van Turkije, en daardoor Keizer Alexander tot het verdeelen zijner magt te dwingen.

De Fransche ambassadeur volkomen onderrigt ten aanzien van de Hospodars, ijverde bovenal om hen te doen afzetten. Sultan Selim was sedert lang ontevreden op hen; zijne ministers, steeds genegen voor veranderingen, uithoofde der aanzienlijke voordeelen, die eene nieuwe aanstelling hun bragt, haastten zich den Sultan de afzetting van Prins Ypsilanti en Prins Morousis te doen teekenen.

Maar de heer Italinski, Russisch ambassadeur, door den heer Arbuthnot, den Engelschen ambassadeur, ondersteund, gaf zijne ontevredenheid over dat besluit te kennen, voorstellende, dat het eene duidelijke verkrachting van het traktaat van Yassi was, daar de Prinsen hun zevenjarig Hospodarschap niet hadden volbragt, verzoekende hunne onmiddellijke herstelling in hunne waardigheid. De twee ambassadeurs zich niet langer willende onderwerpen aan de uitstellen en ontwijkende antwoorden van den Divan, verklaarden eindelijk te zullen vertrekken, indien men hun geene voldoening gaf. De ministers bevreesd voor een oorlog met twee groote mogendheden, gingen af van hun eerste besluit, en Selim moest zuchtende de wederherstelling in hunne waardigheden van de, zijner Souvereiniteit vijandige Hospodars teekenen. Dat viel voor in Okt. 1806.

Ondanks die door een kleingeestig gouvernement gegevene voldoening verneemt men eensklaps te Konstantinopel, dat de Russische generaal Michelson den Dniester is overgetrokken, dat hij de Turksche vestingen Khotym, Bender en Ismaël in Bessarabië doet blokkeren en bij eindelijk Yassi, Hoofdstad van Moldavië heeft bezet, waaruit hij den ... te openen veldtogt aankondigt.

De Porte was tot den oorlog niet voorbereid. Mustupha-Bariactas, Pacha van Routschouk, vereenigde in der haast een klein legerkorps en rukte er mede naar de Serett aan de Wallanijsche grens; maar te Fokschani geslagen had hij zich op Bucharest terug getrokken, welke stad hij nogtans dra weer moest ontruimen om zich in de vesting Giurgerto terug te trekken, die toen de vesting Routschouk dekte. Generaal Michelson was bijgevolg de meester van drie Turksche provinciën, welke toenmaals tusschen den Dniester en den Donau zich uitstrekten.

Die inval was zonder oorlogsverklaring volbragt geworden. De heer Italinski van zijn gouvernement geene voorloopige kennisgeving ontvangen hebbende, was in de grootste verlegenheid hoe de verwijtingen der Turksche ministers te beantwoorden. Het volk toonde zich woedend jegens de Russen en de heer Italinski liep groot gevaar. De generaal Sebastiani haastte zich zijner tegenstanders hulp te bieden. Sultan Selim van te edelmoedigen aard om den ambassadeur in de Zeventorens volgens oude gewoonte te doen opsluiten, deed hem 's nachts heimelijk scheep gaan.

De heer Arbuthnot, die den last had in alles den heer Italinski bij te staan, dreigde de Porte met eene vredebreuk met Engeland, indien Turkije niet ter gunste zich van Rusland en Engeland tegen Frankrijk verklaarde. Maar de bloedige overwinningen van Napoleon op Oostenrijk en Pruissen behaald, gaven den generaal Sebastiani een groot overwigt op den Sultan en zijne ministers. De Engelsche ambassadeur, begrijpende dat de partij op diplomatische wijze verloren was, wilde tot de wapenen zijne toevlugt nemen, ingevolge de laatste hem door zijn gouvernement gegeven instruktiën, en verliet heimelijk Konstantinopel, om zich aan boord te begeven van het Engelsche eskader in de Middelandsche Zee, dat te Tenedos op de reede van Bezika ten anker lag.

Hier ontmoeten wij eene historische episode van eene groote belangrijkheid, waarom wij ze zullen mededeelen.

Den 20 Febr. 1807, overweldigt de admiraal Dreckworth met eene vloot van 14 oorlogschepen den doortogt der Dardanellen, voortgestuwd door een gunstigen zuiden wind. Sedert verscheidene dagen hadden de Turken dit verwacht, maar zij waren tot het doorstaan van zulk een aanval slecht voorbereid. Zij hadden in de forten eenige troepen gelegd, en eenige nieuwe batterijen onder het toezigt van aan de ambassade geattacheerde fransche officieren opgerigt. Maar de onbekwaamheid en lafhartigheid van den Kapitan Pacha, die bij de eerste kanonschoten naar Gallipoli vlugtte, deed alles mislukken. De Engelsche schepen volgden elkander onafgebroken, vuurden hun geschut af tegen beide oevers van het kanaal en vernielden de batterijen. Het vuur werd slechts op eenige punten goed onderhouden; op andere waren de kanonniers nog niet op hunnen post. De batterijen die aan de punt van Nagara, den sleutel van het binnenste der zeeengte, waren niet voltooid. Daar lag ordeloos, en zonder iets ten verdediging van het kanaal bij te brengen, een Turksch eskader in acht schepen bestaande, waarvan een linieschip, vijf fregatten en twee brikken. Dat eskader werd verbrand en in zee geboord.

Het verwijderd kanongebulder en de berigten, die men van de engte ontving, bragten schrik en verontwaardiging in de gemoederen te Konstantinopel. Dra geraakte, bij de verschijning der vloot, die gevolgd werd door eenige bombardeer-galjooten, het serail in den grootsten angst. De bostangis, de gesnedenen, de vrouwen dier zoo kleinhartige bevolking, werden door panischen schrik overweldigd, als regende reeds bommen en kogels op hen. Ook de Sultan was bevreesd, te midden der kreeten en het gejammer dat in zijn paleis heerschte.

De Engelsche vloot zeilde op een afstand voorbij het zuidelijk en oostelijk gedeelte der stad; doch dra tegengehouden door het geweld der strooming van den Bosphorus, die tegen de punt van het serail zich rigt, was zij gedwongen nabij de Prinsen-eilanden het anker te werpen, en bleef op twee mijlen van Konstantinopel in eene dreigende houding.

Van die ankerplaats zonden de admiraal en de Engelsche ambassadeur aan de Porte een zeer buitengewoon ultimatum, waarbij men hoofdzakelijk eischte: 1°. Dat de Porte gemeene zaak zoude maken met Rusland en Engeland door aan Frankrijk den oorlog te verklaren; 2°. Dat de Fransche ambassadeur onverwijld zou worden teruggezonden; 3° Dat de Porte aan Rusland de drie provinciën Bessarabië, Moldavië en Wallachije zou afstaan; 4°. dat de Turksche vloot tot aan den algemeenen vrede aan Engeland zou worden overgegeven; eindelijk 5° dat de forten en kasteelen der Dardanellen Engelsch garnizoen zouden ontvangen, als eersten waarborg der vervulling van de andere voorwaarden.

(Wordt vervolgd.)

Men leest in den *Echo Universel*:

»Naar men ons verzekert zou de heer van Reenen stellig afzien van de portefeuille van Binnenlandsche Zaken en tot Kommissaris des Konings in Zuid-Holland benoemd worden, ter vervanging van den heer van Ewijck, die zijn ontslag gevraagd en verkregen zou hebben. De heer van der Heym van Duyvendijke, kommissaris des Konings in Zuid-Holland zou aan het hoofd van Binnenlandsche Zaken komen.

»Men spreekt ook van de terugroeping des heeren Duymaer van Twist, gouv.-gen. van Neerl. Indië. De heer luitenant-generaal de Stuers, bevelhebber van het Indische leger, wordt als zijn vermoedelijken opvolger beschouwd."

»Het *Handelsblad* heeft onlangs in zijne kolommen een adres opgenomen van zes gezagvoerders van Nederlandsche schepen ter reede van Port-Jackson in Australië. Dat adres, waarbij in zeer betamelijke termen het Gouvernement verzocht wordt een Nederlandschen konsul in Australië aan te stellen, is door de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, en bovenal door den *Tijd*, welk laatste blad in zijn Nommer van den 3den dezer daaraan een fondsartikel heeft toegewijd, ondersteund geworden.

»Zal het Gouvernement aan die regtmatige begeerte voldoening geven? Stellig, zal het antwoord zijn, als wij een blik werpen op het voordeel dat Australië onzen handel en scheepvaart aanbiedt; neen, zullen wij zeggen, als wij denken aan de vorige dwalingen der Indische administratie. De heer Pahud heeft bij elke gelegenheid van dezelfde kortzigtigheid zijner voorgangers blijk gegeven: hoe te vooronderstellen, dat hij zich in dit geval op een breeder en verhevener standpunt zal plaatsen?

»Het is bewezen dat zijne voorgangers zich verzet hebben tegen de benoeming van Amerikaansche en Engelsche konsuls in onze Oost-Indische bezittingen: hunne tegenwoordigheid werd gevaarlijk beschouwd; het waarom kan raadselachtig schijnen, te meer daar beide mogendheden werkelijk konsulaire agenten te Batavia hebben; maar het was voldoende dat hunne tegenwoordigheid gevaarlijk werd verklaard. Nu is de heer Pahud de minister niet om een dergelijke overlevering te laten varen, en zijne kollega's van de tegenovergestelde rigting evenmin als hij. Men mag dus vermoeden dat hij ook vreemde konsuls te Batavia vreest en dat de minister van Buitenlandsche Zaken, tot wiens departement de benoeming der konsuls behoort, niet zal overgaan tot de vestiging van een konsulaat te Sydney; dewijl Sydney een Engelsche kolonie is en Engeland wederkeerig de toelating van Britsche konsuls zou vragen."

Voor de Spijskokerij der *Vereeniging van den H. Vincentius*, ter gelegenheid van den tegenwoordigen gezondheidstoestand:

Van M. B.		*f* 2.50
	vorige opgave	» 1061.97½
	zamen	*f* 1064.47½

Bij de centrale cholera-kommissie zijn op den 6 en 7 November aangegeven 18 personen, waarvan in het hospitaal zijn opgenomen 4, overleden 10, in het hospitaal 1, hersteld 1 en blijven aldaar nog 19 personen in behandeling.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt te Rotterdam, zijn op 6 November aangegeven: 4 cholera-lijders, hersteld 1, overleden 1.

Te 's Gravenhage zijn van 1 tot 3 Nov. aangegeven 9 personen, overleden 4, blijven in behandeling 5.

Te Utrecht zijn sedert den 1 dezer 4 gevallen voorgekomen.

Naar wij vernemen, heeft het den Koning behaagd, op een daartoe ingediend rekwest door Mr. G. H. Reuver, advokaat alhier, als verdediger van den wegens brandstichting door het hof van Noord-Holland ter dood veroordeelden W. Dalmaijer, gunstig te beschikken en wel door die straf te veranderen in een konfinement van *zeven* jaren. De veroordeelde blijft even als vroeger, ook nu nog zijne onschuld volhouden, weshalve hij ook niet zelfs tot het aanbieden van een gratie-rekwest heeft willen overgaan.

Z. M. heeft aan een aantal personen toegekend het eereteeken tot belooning van eervolle, langdurige werkelijke dienst bij de schutterijen, en daaronder aan P. E. d'Arnoud, H. Horst, W. T. Honders, sergeant-majoors; F. de Paula Stoll en J. Valk, muziekanten, allen bij de dienstdoende schutterij te dezer stede; J. H. Walker, voormalig kapitein, en J. E. Stumpff, voormalig muziekant, beiden bij de dienstdoende schutterij alhier; A. Lekkerland, voormalig schutter, wonende alhier.

Op Woensdag den 9 November zal voor de arrond. regtbank, korrektioneele kamer, alhier, behandeld worden de zaak van den heer S. Dwars, te Amersfoort, beschuldigd en vervolgd wordende ingevolge art. 287 en 289 Wetb. van Strafregt, als schrijver van *de vermakelijke en curieuse Roomsche Poppenkast (rarekiek), op nieuw voor het volk vertoond door Jan Claassen*. De beklaagde heeft als verdediger gekozen Mr. S. J. Cohen, advokaat alhier.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 7 November. Naar hetgeen vermeld wordt in de Engelsche dagbladen zouden de Turken op vier punten over den Donau zijn getrokken: te Widdin met 12.000 man om Kalafat te bezetten, te Sophia (op twintig mijlen zuidwaarts van Widdin) met 8,000 man, te Routschouk met slechts 1,000 man om Giurgewo aan te vallen, gelegen op den linkeroever, in 't gezigt van Routschouk, en eindelijk te Natopolie, tegenover Turna, waar Omer Pacha zich met eene aanzienlijke magt zou bevinden. Men verzekert er nog bij dat de Turken voornemens zouden zijn bij Silistria alleen vijftien overtogt te bewerkstelligen.

Onderscheiden gevechten zouden er ook dan reeds hebben plaats gehad, waarbij nu eens de Turken dan weder de Russen overwinnaars zijn gebleven; over 't algemeen waren die gevechten van weinig beteekenis en hadden ze niets beslissends. Het hevigste gevecht zou hebben plaats gehad tusschen Kalafat en Crajowa, waar de Russen zouden hebben moeten wijken. Anderen verzekeren echter dat de Turken hebben moeten terugtrekken.

Er is nog niemand die met zekerheid kan zeggen, wat er van dit alles is.

Naar luid van een brief uit Smyrna opgenomen in de *Semaphore* van Marseille heeft er op de grenzen van Azie werkelijk een treffen plaats gehad, waarbij de Russen 1000 man hebben verloren.

Nog altijd gaat men voort met te spreken over vredelievende nota's; de laatste zou uitgaan van het Kabinet van St. James, en van dien aard wezen om een eind te maken aan het konflikt.

— Volgens het *Journal des Débats* zijn de pogingen, aangewend door Oostenrijk, op grond der konferentiën

te Olmutz, om een eind te maken aan de Oostersche verwikkelingen, ten eenemale mislukt.

— Men spreekt algemeen van eene op handen zijnde verwisseling der Fransche gezanten te Petersburg en te Weenen.

— Nog altijd hebben er te Parijs en in de departementen arrestatien plaats.

— Het stoomjagt *Promethéus* aan boord hebbende den nieuwen gezant te Konstantinopel generaal Baraguay d'Hilliers is in den morgen van den 6 dezer uit de haven van Marseille in zee gestoken.

ENGELAND.

LONDEN, 6 Nov. De *Times* geeft eene officieele korrespondentie uit Weenen van dezen inhoud:

Tweeduizend Turken hebben zich voor Giurjewo vertoond en op de stad gevuurd. In een gevecht nabij Dam is een groot aantal Russen en Turken gesneuveld. De Turken zijn naar den oever teruggetrokken, en werden door de Russen achtervolgd. Bij Kalafat hebben dagelijks schermutselingen plaats. De Turken eerbiedigen de bezittingen van buitenlanders, die onder Oostenrijkschen vlag zijn.

— De *Catholic Standard* geeft een uitvoerig en belangrijk verslag aangaande een plechtige driedaagsche feestviering (Triduum) welke in Engeland heeft plaats gehad ter gelegenheid der zaligverklaring van den H. Paulus van het Kruis. De paters Passionisten der verschillende Engelsche stiften hebben zich te dien einde vereenigd in het klooster van den H. Wolfrid, nabij Cheadle in Staffordshire. Deze plegtigheid heeft plaats gehad ingevolge een apostolisch schrijven waarbij vollen aflaat verleend werd. Mgr. Uffathorne, bisschop van Birmingham, heeft bij alle plegtigheden geassisteerd en dikwijls gepredikt. De bisschop van Southwark, Mgr. Grant, heeft alsmede zijn Apostolisch woord doen hooren. De plegtigheid is met luister besloten, te midden van de ontboezemingen der godsvrucht van de leden der kongregatie van den H. Paulus en van eene talrijke menigte, bijna uitsluitend bestaande uit Protestanten sedert de laatste jaren tot het Katholicismus bekeerd.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 3 November. Omtrent het voorgevallene bij Isactcha verneemt men het volgende:

De opperbevelhebber van het Russische leger had bevel gegeven aan een deel der Russische flotille om den Donau op te varen naar Wallachije. Deze onderneming was zeer gevaarlijk omdat de kanonneerboten en stoomvaartuigen onder het vuur moesten doorgaan der forten door de Turken bij Isactcha opgeworpen. Ten einde dit gevaar te verminderen moest de expeditie bij nacht ondernomen worden. Maar de kommandant en de officieren vroegen de gunst te mogen hebben den togt bij dag te volvoeren.

Den 28 Oktober, des morgens ten acht ure, naderde de flotille Isactcha. De Turken gaven het eerst vuur. Toen greep er van beide zijden een kanonnade plaats. Het gevecht duurde anderhalf uur, en in weerwil van een hevig vijandelijk vuur, bereikte de flotille zijn bestemming. Een groot gedeelte der stad is door de bommen den flotille in brand geschoten. De Russen hebben geen aanzienlijke schade geleden en tellen slechts 12 dooden.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 8 November.

ONDERTROUWD (3 Nov.): J. Sarneo met W. L. H. Bönnink.

BEVALLEN (4 Nov.): W. Plieger, geb. Scherpenzeel, Z.

OVERLEDEN (1 Nov.): J. J. C. Noodt, — (2 Nov.): C. J. Hogguer, 47 j. - A. Dahl, geb. Walter, 33 j. — (3 Nov.): H. Prins, 33 j. — (5 Nov.): J. H. C. Ising, wed. H. Gruner, 68 j.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 7 Nov. Belg. Ren. 2½ pc. 53⅜, 1840, 1842 4½ pc. 95¼; 1852, —; Spanje 1—3 pc. 21⅝; Binnenl. 3 pc. 41; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 80¼.

PARIJS, 7 Nov. Romeinsche Leening 1850 94.

LONDEN, 7 Nov. Consols 93¼; Mexiko 26; Spanje 1 pc. 22; Def. Coup. 5 $\frac{5}{16}$.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 55¼	Livorno	2/m.	f 39
»	zigt	» 56	Napels	»	» 81½
Bordeaux	2/m.	» 55¼	Petersburg	»	» 1.85
»	3/m.	» 55¼	Weenen	6/W.	» 30½
Madrid	3/m.	» 243	Augsburg	»	» 85¼
Cadix	»	» 243	Frankfort	»	» 99
Seville	»	» 240	Hamburg	2/m.	» 35¼
Bilbao	»	» 241	»	zigt	» 35⅜
Lissabon	»	» 41¼	Londen	2/m.	» 11,57½
Porto	»	» 41¼	»	zigt	» 11,70
Genua	2/m.	» 46	Rotterdam	»	⅛

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		7 NOV. 4½ u. gebl.	8 NOV. 4 u.	à		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½ pCt.	62	62	à	62⅛	$62\frac{1}{16}$
Dito Dito	3 »	75	75	»	75⅛	
Dito Dito	4 »	93⅞	93⅝	»	93¾	93⅝
O. I. Leening 1844	4 »	93½	93¾	»		
Amortis. Syndic.	3½ »	92¾		»		
Handel-Maatschappij	4½ »	125		»		
Aand. Rijn-Spoorweg	» »			»		
Aand. Holl. S. M.	»			»		
Obligatien	» »			»		
BELGIE, Obligatien 1844	» »			»		
Cert. bij de Belg. Bank	2½ »			»		
Dito bij Rotsch. en Volksv.	» »		50⅝	»		
FRANKRIJK, Obligatien	3 »			»		
SPANJE Nieuwe	1 »	21¾	21¾	»	21⅞	21¾
Dito	3 »	44⅞				
Dito Binnenl. à 6/m.	» »	40⅝	$40\frac{13}{16}$	»	40⅞	
Coup. Bewijzen	»	5⅝	$5\frac{7}{16}$	»	$5\frac{9}{16}$	
Amortisable Schuld	»	$4\frac{15}{16}$	4⅞	»		
PORTUGAL te Londen	5 »	$37\frac{11}{16}$	$37\frac{9}{16}$	»	$37\frac{13}{16}$	$37\frac{9}{16}$
Dito uitgestelde	»	46		»		
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5 »	104½	104⅜	»		
Dito Dito 1828 en 1849	» »	103⅜		»		
Cert. bij d°. 1831 en 1833	» »	94¾		»		
Dito	4½ »	93⅝		»		
Dito bij *Hope*	4 »	89⅝		»		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	» »	88⅜	88⅜	»		
Dito bij id. 5de Serie	4 »			»		
Cert. te Hamburg	5 »			»		
Inschrijving in Assignat.	6 »	70½		»		
Cert. van dito	» »	70¾		»		
POLEN, Certifikaten	4 »	82¼		»		
Dito Aand. à fl. 500				»		
Dito met Lot. » 300				»		
AMERIKA, Bank-Actiën		4⅛		»		
PRUISSEN, Aand. met Lot. fl. 50				»		
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	77½	77⅜	»	77⅜	
Dito 1852	» »	77		»		
Dito 1847	2½ »	$39\frac{13}{16}$	39⅞	»		
Dito 1851	2½ »	$39\frac{13}{16}$	39⅞	»		
Dito 1849	5 »	90½	90¼	»	90⅜	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	» »			»		
Dito	4 »	67½		»		
Letter B	5 »	90½	90¾	»	90⅞	
Aand. met Loting fl. 500	» f			»		
Nieuwe dito » 250	» »			»		
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt.			»		
BRAZILIË te Londen 1824	5 »	95⅞	96	»		
Dito Leening 1843	5 »			»		
PERU	4½ »	70½	70½	»		
MEXICO Nieuwe	3 »	$24\frac{1}{16}$	24⅛	»	24¼	24⅛
VENEZUELA £ 100	3½ »	32½				
GRENADA à £ 100	2 »	19⅝				
Dito Uitgestelde	»	$8\frac{5}{16}$	$8\frac{1}{16}$	»	8¼	
ECUADOR à £ 100	»		3⅛	»		

Mexiko onbepaalde $24\frac{7}{16}$, ⅝, ½.

Bij vrij levendigen handel waren binnenl. fondsen, met uitzondering van 4 pCt., en buitenl., met uitzondering van Amerik. fondsen, willig gestemd, zonder dat de prijzen noemenswaardig verschillen met die van gisteren.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 4 pCt. Diskonto 2½ pCt.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 7 Nov. Heden zijn afgedaan 675 kranj. en 2297 matten Java Suiker, per *Thomas Chodwick* tot geheimen prijs.

Meekrap werd veel minder geveild, dan de vorige week; tot de toen besteede prijzen is er heden nog al wat gedaan. De meeste schippers, hadden echter hooger vraagprijzen, welke men alhier volstrekt niet inwilligde. Racijn bijna niets aangeboden.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 7 Nov. Tarwe. Jarige Puike Zeeuwsche, Vlaams. en Overm. f 443, 488; middelsoort f 375, f 405; geringe f 330, 368; N. Zeeuwsche, Vlaamsche en Overm. f 443, 488; Blaauwe dito f 345, 368; Zomer dito f 345, 368. — 156/2 ℔ witb. Poolsche f 480, 485, 162/2 ℔ jar. Hooglands. Kleefsche f 500; 160, 161, 162/2 ℔ nieuwe dito f 475, 480, 490; 156, 158/2 ℔ Holsteinsche f 455, 463; 161/2 ℔ Petersburger Kubanka f 440; 158/2 ℔ roode Poolsche f 480, 485. — Rogge. N. Zeeuwsche en Vlaamsche f 300, 323; N. Noordbrabandsche f 285, f 300. — 145/2 ℔ nieuwe Archangel f 285, 288; 140, 142/2 ℔ dito dto f 279, 280; 142/2 ℔ jarige dito f 282; 148/2 ℔ Burgas f 310; 145/2 ℔ Odessa f 290; 144/2 ℔ Eupatoria f 290. — In Veiling: 96 Last beschadigde Triester. 107/109 ℔. f 172, 191. — Gerst. Nieuwe Zeeuwsche en Vlaamsche Winter f 261, 273; n. dito dito Zomer f 231, 243. — Haver. Zeeuws. en Polder Korte f 123, 135; dito en dito Voeder f 120, 126. — Boekweit. Noord-brabandsche op 140/2 ℔ f 240, 242, 245; Nieuwe Rijn f 233, 235; f 236; Fransche f 210; Vlaamsche f 237, 240. — Boonen. Zeeuws. Paarden f 240, 261; Duiven f 276, 296; Walchersche Witte f 420, f 435; Zeeuwsche dito f 330, 383; N. Walchersche Bruine f 390, 435; N. Zeeuwsche Bruine f 330, 390. — Erwten. Nieuwe Walchersche Blaauwe f 345, 368; Dito Zeeuwsche ordinaire f 323, 345; dito dito groote f 375, 405; dito dito Witte f 300, 338; dito dito Graauwe f 345, 383; dito Geldersche dito f 450, 525. — Koolzaad. Verkocht: Zeeuwsch Zakmaat 64 £. — Slag-Lijnzaad als voren. Verkocht: 110 ℔ Arendsburger f 310. Zeeuwsch Zaai dito ruim aangevoerd en 10 Cents per Dordsch achtendeel lager; verkocht van 82 tot 96 Stuivers per Dordsch achtendeel. — Kanariezaad weinig aan de markt en 75 Cents a f 1 per Mud hooger. Verkocht van f 15,50. — Nieuw Inlandsch Hennepzaad tot f 215 aangeboden. — Bruin Mosterdzaad, nieuw f 18½, 19½, Geel dito dito f 15, 16 per Mud. — Raapkoeken f 80, f 82. Lijnkoeken f 110, f 125 per 1000 st.

Ter Beurze is verkocht: Tarwe. 154/2 ℔ Witbonte Poolsche te Schiedam f 475; 164/2 ℔ Nieuwe Hooglandsche Kleefsche f 498; 161/2 ℔ Bovenlandsche Ris f 480, 482. — Rogge. 143/2 ℔ Eupatoria f 285; 142/2 ℔ jar. Archangel f 286. — Boekweit. Rijn Boekweit op 140/2 ℔ f 238, 240.

SCHIEDAM, 7 Nov. Moutwijn f 19,50; Jenever f 2… Amst. Proef f 25,25, per Ned. vat zonder fust, zonder belasting.

ANTWERPEN, 7 Nov. *Graanmarkt.* Ferme markt. M… heeft voor Oostzee Tarwe, beste kwaliteit f 18⅞ betaald, voor Roumelie f 15¾ tot 16, en voor Galatz f 15⅜ pr. 80 kil. Voor Inlandsche Rogge is besteed f 11¾, en voor Tanganrog f 11¼ tot 11½ pr. 70 kil.

Suiker. Ruwe. Afgedaan 600 kist. blonde Havana … *Marie* en 228 kist. id. id. pr. *Catharina.*

Tabak. Wij hebben den verkoop vernomen van 73 … Kentucky.

Per Telegraaf. De *Bresileira*, te Liverpool aangekomen, brengt tijdingen van Rio-Janeiro van 10 a 12 dagen later dan die der laatste Mail. De *Koffij* was 200 reis gestegen. E… schip is voor het noorden tot £ 2.10 bevracht. — De verzending naar Europa bestond in 40,000 balen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

PLYMOUTH, 8 November. Aangaande het schip S… Lijdia, kapt. van der Tak, van Rotterdam naar Batavia, hier met schade binnen, wordt gemeld, dat het koper gedeeltelijk moest worden afgenomen, om verderder nagezien worden.

UITGEZEILD:

TEXEL, 7 Nov. W. J. Driest, Jan Visser, Salonica. - J… Boer, Verwisseling, Constantinopel. - S. Maresca, Tito, Gen…

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den ...., op 49° N. Br.. 5° W. L. de Zeester, k… Nenneboog, v. Rotterdam n. Boston.

ADVERTENTIEN.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.